

8/69

393 8 JAN 1940

MB. OTTMS - 7 DEC 1939

K34/69

P.P. 1-9

29-11-1939

St Theresia school

P. Bag. Doornfontein

P.O Lunsklip

siding P. R. Rust.

Northern Transvaal

Joseph Kwankwa

Proverbs and application from Patsjieroorust

4A

(6/3)

indexed

Diema?

1. Tlogo e metsi e lotoa ke mongoa eona?

Ka go rialo kere gaga motho oa ka reng ge tau e tla e galefile d ge a bana ba ba sa tsabe are le nna a ke tsabe e ka se bolae nna ke le noshi. G e o ka tsaba o tla boloka bophelo ba gago.

2. Tlou ga e sitoe ke naka tsa eona.

Ke gore gago ga go motho ea ka reng a ena le bana ba ba ngata are bana baka ke ba ba ngata kudu lege e mong oa bona a ka shoa o tla koa botloko le ge ba fitla mashome a matlano o tlare ke lobile ke gona ge kere tlou ga e sitoe ke naka tsa eona.

3. Lentsoe la kgoši le apelo le gora.

Bare ke gore kae le kae ge kgoši e bua leshano gag ga go motho ea kare reng kgoši e leshano ge le ka nka thoka ea re e bolaea motho ga go ea tla are a go joalo Morena, ba tla molesa a bolaea motho bare motho eo kgala e & tsoanelo ea gore a kgale kgoši

393

Joseph Kwanwa

K34/69

4. Mo go gatileng ngata o a pele le tsa ~~morago~~ morago di tla gata gona?

Batho ba ba ngata bare ge ba dira met ntho tse sa lokang bare batho ga ba mpone 'me batho ba molese ba se motsoenye 'me o tlare motla ngoana oa gage a etla mottaleng oa are batho ba loile ngoana ka.

5. Tse di ratanang le pokeng di a robala?

Ke gore ntho tse pedi kapa batho ba bedi ba ratana batle ba hale pokeng ba tloge ga gabo emong bazitle ga ~~getso~~ getso ba dule letšatši le be sobele ba dule ba be ba je dijo tsa bošego ba thome gape ba ee ga gabo emong gofitlela masa a esa poka di oela fatse godimo ga bona

6. Tau ga di adimane meno?

Ke gore ka go rialo kere ga go monna ea ka ring ~~nna~~ go maratona oa gage oa monna ~~o~~ e tla o robale le mosadi oa -ka,

nna untlolise o nale mekara e mengata
a ka setgo ^{moratona} ~~morato~~ oa gage robala le mosadi oa ka.

393 Joseph Kwanana

K34/69

3

17. E mafisi mafi ga e tsoale
 Ke gore ka go rialo kere monna ea ^{sebetšana} ~~terekang~~
 ka go tsoenya a ka se tsoale ngoane ea #
 sebetšana joale ka eena ~~ntlo~~ ntho tsa monna
 eo di tla ja ke thaka tsa gagagoe? gagoe.
8. Tsikisa dira le noka mphago oa dira ke metse.
 Ke gore o ka se nke motlatla kapa
 letlakano ke oalenta ka nokeng oalejoala
 mo go senang le metse oa re le tla gola
 lona le nyaka metse ge go sena metse gale
 gole ke seo hereng tsikisa ~~mo~~ dira le noka
 le metse mphago oa dira ke metse.
9. Pitsi di pedi o mphaka o tee.
 Ke gore mothepe o mong empa masoga ma bedi
 joale ba rata mothepe'ne ba shitoa go
 mmolella gobane ba bedi ba ka se kgone
 go motsa lerato la bona le eena ke gona
 ge kere mphaka o tee empa pitsi di
 pedi.
10. Mokgata lehuri u kgata a le tsepile
 Ke gore motlankana ge # a ferea mothepe, o ferea
 a e na le tsepo ea gore mothepe eo e tla ba mosadi
 mosadi oa gage
 Ke ge kere Mokgata lehuri o kgata a le tsepile

393

Joseph Mwanthwa

4

K34/69

11.

Gotlo la mosela a se ripa ga le lome le le lomileng
 Kegore ge monna a ~~ka~~ ^{ka} robala le mosadi
 oa monna e mong, monna es a ka se roabale
 le mosadi oa monna es a robetseng le mosadi
~~monna gagae~~ o tla nyaka e mong bakeng sa go roaba le
 mosadi oa monna oa robetseng le mosadi oa
~~ea~~ tloga a e robala le mosadi oa monna go shete
 e mong go shele.
 ke gona ge keve gotlo la mosela a se ripa le
 to ga le lome le le lomileng?

12. Mmele ke le senya kobo

ke gore le ge o ka reka ntho entle kudu gofeta
 le tsa ba bangata 'mele ona o tla e senya
 ka setoto lege o be o e rata ^{gofeta} tse ding mmele
 mmele o tla senya kobo es e ntle ntle?

13. Tlala ke a nka, phefo se ja noni.

ke ge go ena le tlala batho ba ota le ge motho
 motho a e shoa u tla fumana gore o otle
 kudu, mme phefo eona le ge batho eona tlala
 ba nonne eona e bolaea ea nonneng
 motho ge a shoa a le bolaea ke phefo u fumana
 a ena le mafura, 'me ea shoang ka tlala u tla
 bona masapo fela mmeleng oa gagae otle.

Joseph Kwantso 5

K34/69

14. Tsipu e rile ke le belo mohlaba oashe nabile.

Ke gore monna o rile ke rata basadi 'me
basadi le bona bare re ba ba ngata kudu
go fitlela monna a feleloa ke le belo me
'me basadi bona bare re nabile.

15. Morobe ke thuntse moja sa gagoe a je?

Ke gore letbabula le tsene ba jang difela ba
ja, ba jang magapo ba ja
ntho e ngoe le e ngoe e motho a ratang
o a e fumana le ma di perekisi re a ja
ke gore morobe o thuntse.

16. Mogami tsiela mogami e mongoe

Ke gore here dilotae pedi ge di tlakane tse
soarang le meraloko ea bana ba sekolo
ba tle bare a go ralokoe raloke ba sekolo
sa ba eng pele se tle tsiela sa gae.

17. Mosetla motsoala Kgosì

Ke gore Kgosì e nyala mosadi 'me ena mosadi
eo a tsoale ngoana. Ena ngoana eo o tla
tle ebe Kgosì.

K34/69

Joseph Kwanakwa

18. Katsoa ganang le tsele

Ke gore ge u hare go monna e oas masepa a gago
lentsoe lona leo o moragakileng le ka seboele
molomony yape le tsele o ka se bo setse,
molomong.

19. Mmt Mmphakla ga ke bone ipone i go bong bona gona

gona ke a bona.
Ke gore motho ea bifileng u tla otlo utloang
are batho ba bifile mme ena a sa ipone
go befa ga gagoe.

20. Chioana e kgora molla mokete oa kgoši.

Ke gore sen motho ea sa fumaneng bathoši, ke gore
motho ea se nang le mmage kapa Mtatage
a fumane dijo ka tsoanelo go ba a phelang
le bona 'me molla monyanya oa kgoši
o tla ja mo a kgonang ka teng.

Gya se tsabo ka disa ke tsa bo ka ro rua

Ke gore motho a seke are a kgopitse ngoana eo oa
monna e mong gore a tle a modisha ke
dikgomo modisha eo a tla are kgomo ke tsa bo
ka nthle ke tsa bo monna ea mo adimileng.

8 JAN 1940

K34/69

7

1. Kgope gomela mohlaloga dilotse botae di a gomeloa
 Ke gore ka kakaretso nkare ke go nyala,
 ge monna a nyala mosadi u nyaka mosadi
 e motle un. mme ka nako a bone bone
 e mong le eona rate gore a ka monyala
 joale bare kgope gomela mahlaloga
 tse dilotse botae a di gomeloe.
2. Ng nko e dupa di kgolo me e dupa e sa tsebe
 Ke gore nko e kgona go dupa empai ritho
 tse e di dupang ga e di tsebe keng,
 ke tse mpe kapa ke tse lokileng
3. Naka tsa go roesoa ga di kgoramele.
 Ke gore ge u ka nka naka tse di taala
 oa di roesa kgomo e ncha di ka se dote
 gotane ga tsa beoa ke mopi oa eona.
4. Monna ke selipe u lala a adimiloe.
 Ke gore ke banna ba bang ba tse ba tlogile
 basadi ba bona ba se robala le basadi
 ba banna ba bangoe.

Joseph Kwanana

5) O re u sepela le ba bacha u sepela u gadima morago.

Ke gore e re u sepela le bana le u sepela u lebelela morago gobane ba tla sepela ba valoka go fitlela ba go direla kotae.

6. Mogale ge a se pelong ea kgosi a ke a re o direle sela.

Ke gore motho ea dulang le kgosi motsetha kapa motho fela ge a ka dirisa se se sa kgathiseng morena u utloa bottoko.

7. Kosha e tšoa moshate batseta sa dumela. Ke gore ge kgosi e ka bolela taba batseta ba dumela le sechaba sena le ~~tsam~~ tsoanelo ea go dumela.

8. Moja sa gagae u a i pitla. Ke gore batho ba bang ge ba e ja se e bang sa bona 'me ba i pitla mme ge ba e ja tsa ba bang ga ba e pitli.

Joseph
Kwankwa

9. Magotlo a mantši ga a fate molete.
 Ke gore banna e ka sere ba fitlela
 ba lesome ba lala le mosadi a le mong.
10. Mogolo oa motho ke pelo.
 Ke gore ge u e na le pelo sa go loka
 u tla motho ea e bange mogolo go uena
 oena ngoang a mmago kapa motho
 jela u tla tseba gore ke mogolo oa
 gago.
11. Kolobe ea mashala morago ma mampya
 a e gobela.
 Ke gore ge motho a tsamaya senya ntho
 sa batho u re messeng ea bona
 ba sale ba tmo nka dikgang ba
 ba mo rogaka.
12. Letlollo le bona ka matlo molomo o satte go
 le ja
 Ke gore u ka bona ntatago a humile
 oa re ke tlile go ja letlollo la ntate
 ge gotse ke muna, ntate u mpa
 empa u ntse u tseba gore ba teng
 ba tla le ja.

End. S. 393.

Joseph Kusunura